

ساعت امتحان: ۸:۰۰ صبح
وقت امتحان: ۱۲۰ دقیقه
تاریخ امتحان: ۱۷ / ۱۰ / ۱۳۹۷
تعداد صفحه سؤال: ۳ صفحه

نوبت امتحانی: دی ماه ۱۳۹۷
رشته: ریاضی - تجربی
سال تحصیلی: ۱۳۹۸ - ۱۳۹۷

نام واحد آموزشی: دبیرستان علامه طباطبایی
نام پدر:
پایه: دهم
نام دبیر/ دبیران:

ش صندلی (ش داوطلب)
نام و نام خانوادگی:
سئوال امتحان درس: فارسی ۱

بارم

قلمرو زبانی (۷ نمره)

۱/۵

- ۱- معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.
 (۱/۱) در حال، سی دینار فرستاد که این را بهای تن جامه بدهید.
 (۱/۲) صاد، دو گوش اسب را بالا برد و از یال و غارب به زیر آمد.
 (۱/۳) دلا، معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته‌ات به دو دست دعا نگه دارد
 (۱/۴) هرگز کید کایدان با خواست خداوند غیبت‌دان برابر نیامد.
 (۱/۵) مرگ تو، غبطه بزرگ زندگانی شد.
 (۱/۶) علی ای همای رحمت، تو چه آیتی خدا را که به ما سوا فکندی همه سایه هما را

۱/۵

- ۲- شکل درست نوشتاری واژگان نادرست را بنویسید.
 (۲/۱) گل به همه رنگ و برازنده گی می کند از پرتو من زندگی
 (۲/۲) ما را به انعام و اکرام به راه دریا گسیل کرد؛ چنان که در کرامت و فراق به پارس رسیدیم.
 (۲/۳) یوسف در مقابله زشتی، آشتی کرد و در مقابله لعیمی، کریمی کرد.
 (۲/۴) همه کس را به سزا حق شناس باش؛ خاصه غرابت خویش را.
 (۲/۵) فلق، محرابی که تو در آن نماز صبح شهادت گذارده‌ای.
 (۲/۶) آب عجل که هست گلوگیر خاص و عام بر حلق بر دهان شما نیز بگذرد

۱

- ۳- بخش حذف شده را در عبارت‌های زیر بنویسید و نوع حذف را مشخص نمایید.
 (۳/۱) نومیدی را در امید بسته‌دان و امید را در نومیدی.
 (۳/۲) نیکوخوا، بهتر هزار بار از نیکو رو.

۰/۷۵

- ۴- رابطه معنایی گروه واژگان زیر را به ترتیب بنویسید.
 بدایت و نهایت - مروّت و جوانمردی - یوسف و زلیخا

۰/۲۵

- ۵- نوع فعل «بنویسم» را مشخص کنید.

۰/۲۵

- ۶- نوع پسوند « - ک » در کدام واژه متفاوت است؟
 خورجینک - اطاقک - پشمک - شهرک

۵ / ۲۵

۰/۷۵

۷- در عبارت زیر ترکیب‌های اضافی (مضاف و مضاف‌الیه) را پیدا کنید.
«بر تالابی از خون خویش / در گذرگه تاریخ ایستاده‌ای / با جامی از فرهنگ / و بشریت رهگذار را می‌آشامانی / هر کس را که
تشنه شهادت است. /

۰/۵

۸- در گروه واژگان زیر، واژه‌های دو تلفظی را پیدا کنید.
یادگار - آبرومند - آسمان - بیابان

۰/۵

۹- جهش ضمیر را در بیت زیر با توضیح بیان نمایید.
«می‌گیریم و مرادم از این سیل اشک‌بار
تخم محبت است که در دل بکارمت»

قلمرو ادبی (۵نمره)

۰/۵

۱۰- آرایه موجود در واژه «گوش» در بیت زیر را نام برده و توضیح دهید.
«بشت دیوار آنچه گویی، هوش‌دار
تا نباشد در پس دیوار، گوش»

۰/۵

۱۱- در بیت زیر، آرایه موجود در ترکیب «شعرت» را بیابید و آن را شرح دهید.
«کی شعرت انگیزد خاطر چو حزین باشد
یک نکته از این معنی، گفتیم و همین باشد»

۰/۵

۱۲- جناس همسان را در بیت زیر با توضیح بیان کنید.
«گلاب است گویی به جویش روان
همی شاد گردد ز بویش روان»

۰/۵

۱۳- ارکان سجع را در عبارت زیر پیدا کنید.
«برادران یوسف، چون او را زیادت نعمت دیدند و یعقوب را بدو میل و عنایت دیدند.»

۰/۵

۱۴- کنایه موجود در عبارت روبه‌رو را توضیح دهید. «به زبان دیگر مگو و به دل، دیگر مدار، تا گندم نمای جو فروش نباشی.»

۰/۲۵

۱۵- «مشبه» را در عبارت زیر پیدا کنید.
«چندان تناوری و بلند / که به هنگام تماشا / گُلاه از سر کودک عقل می‌افتد.»

۰/۲۵

۱۶- وقتی شاعر و یا نویسنده دلیلی غیر واقعی اما ادبی برای موضوعی بیان می‌کند، به گونه‌ای که بتواند خواننده را قانع کند؛ کدام آرایه ادبی پدید آمده است؟

۲

۱۷- بیت‌های زیر را کامل کنید.

..... (۱۷/۱) کوته نظری باشد رفتن به گلستان‌ها

..... (۱۷/۲) گر در طلب رنجی ما را برسد شاید

..... (۱۷/۳) که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را

..... (۱۷/۴) به جز از علی که آرد پسری ابوالعجایب

ش صندلی (ش داوطلب)	نام واحد آموزشی: دبیرستان علامه طباطبایی	نوبت امتحانی: دی ماه ۱۳۹۷	ساعت امتحان: ۸:۰۰ صبح
نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	رشته: ریاضی - تجربی	وقت امتحان: ۱۲۰ دقیقه
سنوآل امتحان درس: فارسی ۱	نام دبیر/ دبیران:	سال تحصیلی: ۱۳۹۸ - ۱۳۹۷	تاریخ امتحان: ۱۷ / ۱۰ / ۱۳۹۷
		تعداد صفحه سؤال: ۳ صفحه	

بارم

قلمرو فکری (۸نمره)

۱۸- ابیات و عبارات زیر را معنی کنید.

۱۸/۱) روز سیوم به مجلس وزیر شدیم.

۱۸/۲) مرد پارسی را با وزیر صحبتی بودی.

۱۸/۳) به نام کردگار هفت افلاک

۱۸/۴) خلف صدق نیاکان هنرور خود بود.

۱۸/۵) تدبیر برادران یوسف بر خلاف تقدیر رحمان آمد.

۱۸/۶) چون بگشایم ز سر مو شکن

ماه ببیند رخ خود را به من

۱۸/۷) این مرد پارسی هم، تنگ دست بود و وسعتی نداشت تا حال مرا مرمتی کند.

۱۸/۸) سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری

که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد

۱۸/۹) زین کاروانسرای، بسی کاروان گذشت

ناچار، کاروان شما نیز بگذرد

۱۹- در بیت زیر، مقصود شاعر از « رمه »، « چوپان » و « گرگی شبان » چیست؟

« ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ طبع
این گرگی شبان شما نیز بگذرد »

۲۰- با توجه به بیت زیر، شاعر شرط وفاداری معشوق را در چه می‌داند؟

«گرت هواست که معشوق نگسلد پیوند
نگاه‌دار سررشته تا نگه دارد»

۲۱- چرا «ناصر خسرو» دعوت وزیر را نپذیرفت؟

۲۲- در جمله زیر، نویسنده بر کدام ویژگی اخلاقی تأکید می‌کند؟

«اثر غم و شادی پیش مردمان، بر خود پیدا مکن.»

۲۳- با توجه به عبارت زیر، چرا نویسنده از پسرش می‌خواهد که زیاد شیفته بزرگان قبیله خود نباشد؟

« پیران قبیله خود را حرمت‌دار، ولیکن به ایشان مولع نباش تا همچنان که هنر ایشان بینی، عیب نیز بتوانی دید.»

۲۴- واژه مناسب هر توضیح را بنویسید.

۲۴/۱) کسی که اسب و شتر و الاغ کرایه می‌دهد یا کرایه می‌کند.

۲۴/۲) کیسه‌ای که معمولاً از پشم درست می‌کنند و شامل دو جیب است.

۲۴/۳) طرح‌هایی مرکب از پیچ و خم‌های متعدد که شبیه عناصر طبیعت است.

۲۵- با توجه به عبارت زیر، چرا نویسنده معتقد است که قرآن مانند آب جاری است؟

« مثل قرآن، مثل آب روان است؛ در آب، حیات تن‌ها بود و در قرآن، حیات دل‌ها بود.»

راهنمای تصحیح درس: فارسی ۱

نام واحد آموزشی: دبیرستان علامه طباطبایی

نوبت امتحانی: دی ماه ۱۳۹۷

پایه: دهم

ساعت امتحان: ۸:۰۰ صبح

تاریخ امتحان: ۱۷ / ۱۰ / ۱۳۹۷

رشته: ریاضی - تجربی

سال تحصیلی: ۱۳۹۸ - ۱۳۹۷

تعداد برگ راهنمای تصحیح: ۲ برگ

۲۱

قلمرو زبانی (۷نمره)

- ۱- معنی واژگان - هر واژه (۰/۲۵)
 (۱/۱) فوراً، بی‌درنگ
 (۱/۵) رشک بردن
 (۱/۲) میان دو کتف
 (۱/۳) زندگی
 (۱/۶) مخفف ما سوی الله، همه مخلوقات
 ۲- املاي واژگان - هر واژه (۰/۲۵)
 (۲/۱) برازندگی
 (۲/۵) گزارده‌ای
 (۲/۲) فراغ
 (۲/۳) لثیمی
 (۲/۶) اجل
 (۲/۴) قرابت
 ۳- بخش حذف
 (۳/۱) امید را در نومیدي (بسته‌دان) (۰/۲۵). حذف به قرینه لفظی (۰/۲۵)
 (۳/۲) نیکوخوا، بهتر هزار بار از نیکو رو (است) (۰/۲۵). حذف به قرینه معنوی (۰/۲۵)
 ۴- تضاد - ترادف - تناسب (۰/۷۵)
 ۵- مضارع التزامی (۰/۲۵)
 ۶- پشمک (شبیبه پشم) (۰/۲۵)
 ۷- خون خویش - گذرگه تاریخ - تشنه شهادت (۰/۷۵)
 ۸- یادگار - آسمان (۰/۵)
 ۹- ضمیر متصل «ت» در «بکارمت» باید در انتهای «دل» قرار گیرد (دلت = دل تو) (۰/۵)

قلمرو ادبی (۵نمره)

- ۱۰- در واژه «گوش» مجاز وجود دارد - در واقع گوش یعنی کسی که گوش دارد و می‌شنود. (۰/۵)
 ۱۱- حس آمیزی - شعر با گوش قابل درک است و «تر بودن» با حس لامسه قابل تشخیص است. (۰/۵)
 ۱۲- در واژگان قافیه، روان (جاری) و روان (روح و جان) جناس همسان دارند. (۰/۵)
 ۱۳- نعمت و عنایت (در حرف آخر هماهنگ هستند) (۰/۵)
 ۱۴- «گندم نمای جو فروش بودن» کنایه از نفاق و دورویی و ریاکاری است. (۰/۵)
 ۱۵- مشبهه واژه «کودک» است. کودک عقل یعنی عقل مانند کودک است. (۰/۲۵)
 ۱۶- حسن تعلیل (۰/۲۵)
 ۱۷- حفظ شعر
 (۱۷/۱) تا خار غم عشقت، آویخته در دامن (۰/۵)
 (۱۷/۲) چون عشق حرم باشد، سهل است بیابانها (۰/۵)
 (۱۷/۳) برو ای گدای مسکین، در خانه علی زن (۰/۵)
 (۱۷/۴) که علم کند به عالم، شهدای کربلا را (۰/۵)

قلمرو فکری (۸نمره)

۱۸- معنی ابیات و عبارات

۱۸/۱) روز سوم به حضور وزیر رفتیم. (۰/۲۵)

۱۸/۲) مرد ایرانی با وزیر دوست بود. (۰/۲۵)

۱۸/۳) به نام خداوندی که هفت آسمان (= مجازاً کل جهان) را خلق کرد و حضرت آدم را از مشتی خاک آفریده سخن خود را شروع می‌کنم. (۰/۵)

۱۸/۴) جانشین واقعی هنرمندان قبل از خود بود. (۰/۵)

۱۸/۵) برنامه‌ریزی برداران یوسف مخالف اراده خداوند مهربان بود. (۰/۵)

۱۸/۶) وقتی موهایم را شانه می‌کنم و چین و شکن آن را صاف می‌کنم (کنایه از بی‌موج و آرام شدن آب در مسیرهای هموار)، ماه می‌تواند صورت خود را در من تماشا کند (کنایه از انعکاس تصویر ماه در آب بی‌موج) (۰/۵)

۱۸/۷) این مرد ایرانی هم فقیر بود و امکانات و توانایی نداشت تا شرایط مالی من را بهبود ببخشد. (۰/۵)

۱۸/۸) من جان و مال خود را فدای یار صمیمی و باوفا می‌کنم. (۰/۵)

۱۸/۹) انسان‌های زیادی مرده‌اند و دنیای مادی را ترک کرده‌اند، پس به ناچار شما هم می‌میرید و دنیا را ترک می‌کنید. (۰/۵)

۱۹- رمه = مردم - چوپان گرگ طبع = حاکمان ظالم - گرگی شبان = ظلم حاکمان (۰/۷۵)

۲۰- وفاداری متقابل عاشق (۰/۵)

۲۱- مناسب نبودن شرایط ظاهری (سر و وضع و لباس مناسبی نداشت) (۰/۵)

۲۲- شکیبائی در شادی و اندوه (وقار در رفتار) (۰/۵)

۲۳- برای این که بتواند عیب‌های آن‌ها را هم ببیند. (۰/۵)

۲۴- (۰/۷۵)

۲۴/۱) مکاری ۲۴/۲) خورجین ۲۴/۳) اسلیمی

۲۵- چون همان گونه که آب جاری باعث زندگی مادی می‌گردد قرآن به ما زندگی و نشاط معنوی می‌بخشد و ما را آگاه می‌سازد. (۰/۵)